Uitspraak Geschillencommissie Kifid nr. 2024-0372

(prof. mr. M.L. Hendrikse, voorzitter en mr. K. van Oort, secretaris)

Datum uitspraak	29 april 2024
Klacht van	De heer [naam 1] en mevrouw [naam 2], verder te noemen de consumenten
Tegen	ING Bank N.V., gevestigd te Amsterdam, verder te noemen de bank
Aard uitspraak	Niet-bindend advies
Uitkomst	Vordering afgewezen

Samenvatting

De consumenten stellen dat de bank haar zorgplicht heeft geschonden, door hen onvoldoende te wijzen op de risico's van de door hen afgesloten hypothecaire geldlening. De consumenten hebben hierdoor schade geleden, die de bank dient te vergoeden. De bank voert aan dat – voor zover er al een vordering is – deze is verjaard. Dit verweer slaagt. De vordering wordt afgewezen.

1. Procedure

1.1 De behandelend commissie, verder te noemen de commissie, beslist op basis van het reglement en op basis van de door partijen aan Kifid ingestuurde documenten inclusief bijlagen. Het gaat om: 1) het klachtformulier van de consumenten; 2) de aanvullende stukken van de consumenten; 3) het verweerschrift van de bank; 4) de repliek van de consumenten en 5) de dupliek van de bank.

1.2 De commissie is van oordeel dat het niet nodig is de zaak mondeling te behandelen. De zaak wordt daarom op grond van de stukken beslist.

1.3 De consumenten hebben gekozen voor een niet-bindend advies. Dit betekent dat partijen elkaar niet aan de uitspraak kunnen houden.

2. Het geschil

Wat is er gebeurd?

2.1 De consumenten hebben op 19 augustus 2002 een zogeheten MeerWaardehypotheek afgesloten bij een rechtsvoorganger van de bank voor een totaalbedrag van € 450.000,-. Deze hypothecaire geldlening combineert een aflossingsvrije hypotheekvorm met een beleggingsrekening. De beleggingen binnen deze hypothecaire geldlening zijn onderverdeeld in twee delen: een Inkomensaanvullingsdeel en een Kapitaalopbouwdeel.

2.2 Het Inkomensaanvullingsdeel heeft als doel de maandlasten van de hypothecaire geldlening te verlagen en wordt gefinancierd uit een eenmalige storting uit eigen middelen van de consumenten in het Postbank Obligatiefonds en de daarop te realiseren rendementen, zolang die daarvoor toereikend zijn. De consumenten ontvangen hieruit vervolgens maandelijks een uitkering.

2.3 De consumenten hebben een bedrag van € 177.640,- in het Obligatiefonds gestort. Zij zouden hieruit maandelijks een uitkering van € 1.073,- krijgen.

2.4 Het Kapitaalopbouwdeel heeft als doel vermogen op te bouwen om daarmee de hypothecaire geldlening (gedeeltelijk) af te kunnen lossen op de einddatum. Met betrekking tot het Kapitaalopbouwdeel konden de consumenten kiezen uit verschillende fondsen. Ook was het mogelijk gedurende de looptijd te switchen tussen deze fondsen.

2.5 De consumenten hebben met betrekking tot het Kapitaalopbouwdeel een bedrag van € 22.360,- gestort in twee verschillende fondsen.

2.6 Vanwege het tegenvallende rendement van het Postbank Obligatiefonds heeft de bank begin 2004 haar klanten met een MeerWaardehypotheek, waaronder de consumenten, een garantieregeling voorgelegd waarbij uit twee garantieopties kon worden gekozen.

2.7 Op 22 april 2004 heeft de bank de consumenten een “nadere overeenkomst – garantie MeerWaardeovereenkomst” toegezonden. Hierin werd vermeld dat de consumenten voor optie 1 hebben gekozen. De consumenten hebben deze overeenkomst getekend geretourneerd aan de bank.

2.8 In deze overeenkomst werd het volgende vermeld:

> *“(...) Postbank garandeert dat u gedurende de garantieperiode van 1 juni 2004 tot 2 september 2022 (einde garantieperiode is 240 maanden vanaf het passeren van de hypotheekakte) uw maandelijkse aanvullingsbedrag van € 1.073,00 als vermeld in uw MeerWaardeovereenkomst kunt onttrekken aan uw aanvullingsgedeelte. Dit betekent dat indien het aanvullingsgedeelte binnen de garantieperiode uitgeput raakt, Postbank de betaling van uw maandelijkse aanvullingsbedrag overneemt tot het einde van de garantieperiode.*
>
> *(...)*
>
> *Door het accepteren van de garantie van Postbank ziet u af van juridische procedures tegen Postbank ter zake van de MeerWaardeovereenkomst. Tevens verklaart u hierbij dat u kennis heeft genomen van de door ons verstrekte informatie en dat u zich bewust bent van de risico’s verbonden aan de beleggingen in het kader van de MeerWaardeovereenkomst, waaronder het risico dat uw aanvullingsgedeelte vóór het einde van uw lening zal zijn uitgeput. (...)”*

2.9 De bank heeft op enig moment de betalingen met betrekking tot het aanvullingsgedeelte overgenomen, omdat er in het aanvullingsgedeelte onvoldoende middelen aanwezig waren. In september 2022 is de garantieregeling beëindigd.

De klacht en vordering

2.10 De consumenten vorderen vergoeding van de schade die zij door tegenvallende beleggingsresultaten hebben geleden.

2.11 De consumenten leggen hieraan het volgende ten grondslag. De bank heeft haar zorgplicht geschonden, door de consumenten onvoldoende of onjuist te informeren over de meerwaardehypotheek. Op basis van de informatie die de consumenten van de bank kregen, mochten zij ervan uitgaan dat zij weinig risico liepen. Achteraf is gebleken dat de meerwaardehypotheek een risicovolle constructie betreft en dit risico heeft zich ook daadwerkelijk gerealiseerd. De bank is uitgegaan van onrealistische rendementen. De beleggingen hebben veel minder opgeleverd dan de consumenten werd voorgehouden. De garantieregeling die in 2004 is aangeboden is onvoldoende om de verliezen te compenseren. Bovendien voelden de consumenten zich destijds onder druk gezet om akkoord te gaan en hadden zij onvoldoende gelegenheid om de consequenties van hun keuze te overzien. De consumenten wensen dan ook een aanvullende schadevergoeding.

Het verweer

2.12 De bank heeft verweer gevoerd tegen de stellingen van de consument. Voor zover relevant zal de commissie bij de beoordeling daarop ingaan.

3. De beoordeling

3.1 De vraag die voorligt, is of de bank gehouden is enige schade aan de consumenten te vergoeden. Naar het oordeel van de commissie is daarvan geen sprake. Dit zal hierna worden toegelicht.

3.2 De bank stelt zich primair op het standpunt dat een eventuele vordering van de consumenten is verjaard. Zij voert daartoe aan dat de consumenten in ieder geval in 2004 op de hoogte waren van hun schade en de aansprakelijk te stellen partij. Zij hebben pas op 8 september 2022 voor het eerst geklaagd, zodat een eventuele vordering is verjaard.

3.3 Artikel 3:310 lid 1 BW bepaalt, voor zover hier van belang, dat een rechtsvordering tot vergoeding van schade verjaart door verloop van vijf jaren na aanvang van de dag, volgende op die waarop de benadeelde zowel met de schade als met de daarvoor aansprakelijke persoon bekend is geworden.

Naar vaste rechtspraak van de Hoge Raad moet de eis dat de benadeelde bekend is geworden met zowel de schade als de daarvoor aansprakelijke persoon aldus worden opgevat dat het hier gaat om een daadwerkelijke bekendheid, zodat het enkele vermoeden van het bestaan van schade niet volstaat.[1] De verjaringstermijn van artikel 3:310 lid 1 BW begint pas te lopen op de dag na die waarop de benadeelde daadwerkelijk in staat is een rechtsvordering tot vergoeding van de door hem geleden schade in te stellen. Daarvan zal sprake zijn als de benadeelde voldoende zekerheid – die niet een absolute zekerheid behoeft te zijn – heeft verkregen dat de schade is veroorzaakt door tekortschietend of foutief handelen van de betrokken partij. De consumenten hebben niet betwist dat zij in 2004 in ieder geval op de hoogte waren van de tegenvallende beleggingsresultaten en het feit dat zij daardoor – volgens hun eigen stellingen – schade leden waarvoor de bank aansprakelijk is. Dat betekent dat op dat moment de verjaringstermijn van vijf jaar is aangevangen.

3.4 Uit het dossier volgt dat de consumenten hierover voor het eerst op 8 september 2022 hebben geklaagd. Zij stellen dat zij hierover eerder (telefonisch) hebben geklaagd, maar dit is door de bank betwist en door de consumenten desgevraagd niet nader onderbouwd. Dit betekent dat niet is gebleken dat de verjaringstermijn door de consumenten gestuit.

3.5 Aangezien niet is gebleken dat de consumenten vóór 8 september 2022 hebben geklaagd, is een eventuele vordering van de consumenten op de bank verjaard. Dit leidt ertoe dat de vordering wordt afgewezen.

4. De beslissing

De commissie wijst de vordering af.

Deze uitspraak is niet-bindend. Tegen deze uitspraak staat geen beroep open bij de Commissie van Beroep Kifid. U kunt de zaak nog wel aan de rechter voorleggen.

Binnen 2 weken na verzending van de uitspraak kunt u schriftelijk verzoeken een overduidelijke vergissing in de uitspraak zoals een schrijffout, een verkeerde naam/datum of een rekenfout te herstellen. De beslissing in de uitspraak kan hiermee niet ter discussie worden gesteld. Ook kunt u binnen 2 weken na verzending van de uitspraak schriftelijk verzoeken de uitspraak aan te vullen als u vindt dat niet op alle onderdelen van uw vordering is beslist. Dit ziet niet op de situatie waarin u meent dat de Geschillencommissie Kifid niet op al uw argumenten is ingegaan. Meer informatie hierover staat onder vraag 58 en 59 van het Reglement Geschillencommissie Kifid – vanaf 1 april 2022, te vinden op de website www.kifid.nl/reglementen-en-statuten.

[1] Zie r.o. 3.4.2 van de uitspraak van de Hoge Raad van 24 januari 2003, ECLI:NL:HR:2003:AF0694, NJ 2003/300.

Contactgegevens Klachteninstituut financiële dienstverlening

Telefoonnummer: 070 - 333 8 999
Website: www.kifid.nl